

HOE BIJVRIENDELIJK IS JOUW SUPERMARKT?

GREENPEACE

INLEIDING

Voor de meeste mensen is de supermarkt om de hoek de plek waar ze al hun eten kopen. Als consument ben je dus afhankelijk van hun assortiment, én van de informatie die zij verstrekken over die producten. Ook boeren zijn afhankelijk van supermarkten: die moeten hun producten aan de mens zien te brengen. Supermarkten kunnen een cruciale aanjagersrol spelen in de overgang naar agro-ecologische landbouw.

Dat de Nederlandse plattelandsnatuur achteruit holt, is een feit: zie het rapport *Bijensterfte in het schap*. Onderzoekers publiceren al jaren alarmerende rapporten over de stand van vlinders, vogels en wilde bijen. Is dat erg? Ja: minder biodiversiteit betekent minder bestuivers voor onze groenten en fruit, minder natuurlijke plaagbestrijding door de vele natuurlijke vijanden van landbouwplagen als luis en spint en minder vruchtbare akkers voor de vele miljoenen schimmels, bacteriën, insecten en regenwormen. En ook minder vlinders en vogels voor wie langs de akkers fietst of wandelt.

Insectenpopulaties nemen sterk af en daardoor ook de vele soorten die er voor hun dagelijkse kost afhankelijk van zijn: vogels, amfibieën, vleermuizen en vele andere insecten staan sterk onder druk. De vraag is hoe het tij keren. Hoe kunnen we de biodiversiteit in de agrarische omgeving verhogen? Daarvoor moeten we de oorzaken van de achteruitgang kennen.

LANDBOUW SCHIET ZICHZELF IN DE VOET

Voor de oorzaak van de achteruitgang van biodiversiteit wijzen veel onderzoeken naar de vergaande intensivering van de landbouw: hoge inzet van (kunst)mest, monoculturen en gebrek aan bloemen. Ook de hoge inzet van bestrijdingsmiddelen is een prominente oorzaak van de achteruitgang van vele soorten dieren en planten¹. Ook het Wereld Natuur Fonds concludeert in zijn recente Living Planet Index voor Nederland dat bestrijdingsmiddelen zoals neonicotinoïden een rol spelen in de drastische afname van populatieomvang van dagvlinders en broedvogels².

Zo ondermijnt de landbouw zichzelf: ze kan steeds minder gebruikmaken van de diensten van de natuur en grijpt ‘dus’ vaker naar nog meer chemische middelen. Dit model betekent winst voor fabrikanten van chemische middelen als Bayer, Syngenta, Monsanto en BASF. Maar de samenleving draait op voor kosten van waterzuivering, teruglopende biodiversiteit en een eentonig platteland.

Colofon

Tekst:

Michiel van Geelen, Corine van Huissteden
en Kees Kodde

Lay out:

Babette Hilhorst

Greenpeace Nederland, juni 2016

DE BAL LIGT BIJ DE SUPERMARKT!

In Nederland zijn vier supermarktketens – Albert Heijn, Jumbo, Lidl en Aldi - en één inkoopcombinatie (Superunie) dominant. Van elke hap die we eten en elke slok die we drinken is de helft afkomstig van deze vijf bedrijven³. Samen hebben ze een marktaandeel van bijna 100 procent in de supermarktbranche⁴. Daarmee nemen zij een sleutelpositie in tussen meer dan 65 duizend boeren en 17 miljoen consumenten in Nederland. Supermarkten hebben dus veel invloed op de voedselvoorziening. Zij zijn dan ook bij uitstek de partijen die pesticidengebruik terug kunnen dringen en bij kunnen dragen aan een landbouw die slim samenwerkt met de natuur.

HALVERING PESTICIDEGEBRUIK MOGELIJK, ROL SUPERMARKTEN CRUCIAAL

Het Centrum voor Landbouw en Milieu heeft in opdracht van Greenpeace onderzocht in hoeverre het bestrijdingsmiddelengebruik in de Nederlandse landbouw kan worden verminderd en wat hiervoor nodig is. Dat resulteerde in het rapport *Supermarkten aan zet voor duurzame gewasbescherming* (april 2016). Het laat zien dat in de Nederlandse teelten van aardappelen, appels en tomaat een halvering van het pesticidengebruik mogelijk is zonder daling van de opbrengsten. Ook is het mogelijk om stapsgewijs te stoppen met het gebruik van de meest schadelijke bestrijdingsmiddelen. Een voorwaarde is dat supermarkten een actieve rol gaan spelen in de verduurzaming van de teelt van producten.

En supermarkten kunnen dat. Ze kunnen duurzame telers structureel meer betalen en/of voorrang geven bij de inkoop; ze kunnen een zwarte lijst hanteren voor pesticiden, zoals Aldi Duitsland doet; ze kunnen inzetten op de vergroting van het assortiment Milieukeur en biologisch en ze kunnen bijdragen aan proefprojecten voor de vergroting van biodiversiteit en innovaties ter vermindering van pesticidengebruik.

Op dit moment worden veel innovatieve telers die bezig zijn met verduurzaming, hiervoor nauwelijks beloond. Tegelijkertijd hebben ze wel te maken met meerkosten voor bijvoorbeeld certificering, de ontwikkeling van nieuwe methoden en technieken en soms lagere opbrengsten. Veel telers zijn daarom huiverig om ambitieuze stappen te zetten en sommige gecertificeerde telers stoppen hier zelfs mee, omdat de meerkosten niet worden vergoed. Supermarkten nemen nog te weinig verantwoordelijkheid voor een duurzamere teelt. We roepen ze daarom op om duidelijke doelstellingen te formuleren voor het terugdringen van het bestrijdingsmiddelengebruik en het vergroten van het aandeel duurzaam gecertificeerde producten in hun omzet.

Dit biedt zekerheid en een langetermijnperspectief voor de voorlopers in de sector en zal andere telers over de streep trekken om ambitieuze stappen te zetten.

Het CLM rapport concludeerde: *“Met een kleine duurzaamheidsopslag op de consumentenprijs (mits deze wordt doorgegeven aan de teler), ontstaat financiële ruimte voor verduurzaming. Door bijvoorbeeld een opslag van 3 eurocent per kilo consumptieaardappelen kunnen aardappeltelers de gewasbescherming verduurzamen op het niveau van Milieukeur. Dat betekent een fikse daling van het gebruik en vermindering van het aantal risicostoffen.”* Welke supermarkt pakt de uitdaging op?

RAPPORT BIJVRIENDELIJKHEID

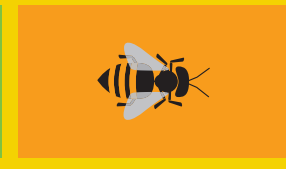

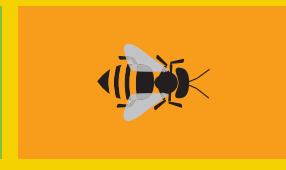

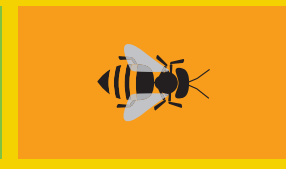

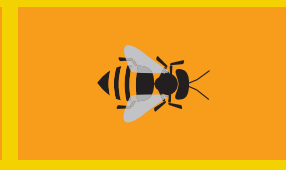

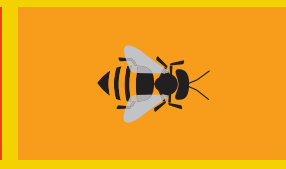

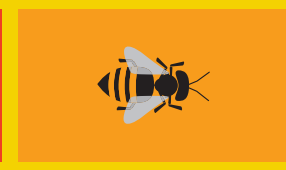
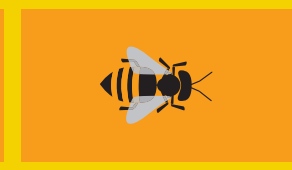
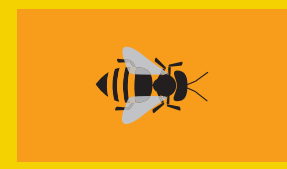
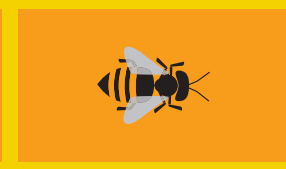

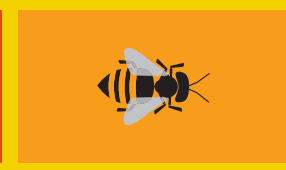

Met dit rapport maken we de balans op van de inspanningen die supermarkten leveren om een duurzamere en bijvriendelijkere landbouw dichterbij te brengen.

Dit rapport is gebaseerd op een vragenlijst van elf vragen die we in januari 2016 hebben gestuurd aan alle grote supermarktketens van het land. Op basis van de ingevulde antwoorden en een aantal verduidelijkingsvragen die we per email hebben gesteld, hebben we in mei een conceptrapport gemaakt. Dit hebben we gestuurd aan de winkelketens, zodat zij de kans hadden aanvullende informatie of argumenten te geven. De uiteindelijke ranking is gebaseerd op informatie en cijfers die de winkels ons hebben geleverd, waarbij Greenpeace niet in alle gevallen kon verifiëren of deze informatie juist is.

De criteria waarop de ketens tegen het licht worden gehouden zijn:

1. Houdt de supermarkt een bovenwettelijke zwarte lijst met pesticiden aan die telers en andere schakels in de keten niet mogen gebruiken?
2. Draagt de supermarkt bij aan duurzame innovatie, (pilot)projecten en/of onderzoek die het gebruik van pesticiden verminderen en/of de leefomstandigheden voor bestuivers, vogels, waterdieren en andere natuurlijke flora en fauna verbeteren?
3. Hoe groot is het percentage van de omzet van producten met een biologisch of Milieukeur duurzaamheids-certificaat?

Aan de hand van deze criteria vergelijken we de Nederlandse supermarktketens met elkaar. Uit dit overzicht wordt duidelijk dat er nog veel moet gebeuren. Supermarkten hebben de mond vol van langdurige samenwerking met telers en een duurzame landbouw, maar heel concreet wordt het vaak niet.

CRITERIA	1 Zwarte lijst pesticiden	2 Betrokken bij pilotprojecten	3 Aandeel bio en duurzaam in het schap
1 estafette de biologische eetwinkel			
2 NATUUR WINKEL			
3 EKOPLAZA			
4 marqt [®]			
5 PLUS			
6 LIDL			
7 ah			
8 JUMBO			
9 ALDI MARKT			
10 Superunie			

TOTAALOVERZICHT

CONCLUSIE

De drie grootste spelers zijn Albert Heijn, Jumbo en Lidl. Met een gezamenlijk marktaandeel van 64 procent kunnen zij het grootste verschil maken. Maar ze scoren teleurstellend: AH, Lidl en Jumbo scoren twee keer oranje en één keer rood. Lidl onderscheidt zich met een doelstelling van 40 procent van de AGF-producten die of biologisch of Milieukeur gecertificeerd moeten zijn in 2017, maar het blijft onduidelijk hoe Lidl deze doelstelling handen en voeten gaat geven. Plus scoort net als Jumbo, Lidl en AH twee keer oranje en een keer rood. Jumbo, Lidl en AH schermen met hun inzet voor een verduurzaming van de landbouw, maar de schaal van de genoemde projecten is klein (weinig betrokken telers) en het is onduidelijk wat deze supermarkten precies bijdragen aan de projecten. De winkels die aangesloten zijn bij inkoopcombinatie Superunie zijn de achterlopers: ze hebben een bedroevend aandeel biologisch, ze zijn niet betrokken bij pilotprojecten en hebben geen bovenwettelijke ambities als het gaat om pesticidengebruik. De voorlopers zijn nog klein in marktaandeel, maar gelukkig groeit hun aandeel snel: Marqt, Ekoplaza, Estafette en de Natuurwinkel. De vergelijking laat zien dat er veel verschillen zijn tussen de winkelketens en dat supermarkten dus veel mogelijkheden hebben om hun beleid te verbeteren.

WAT VIEL ONS VERDER OP?

Alle supermarkten stellen eisen aan de maximale hoeveelheid residuen van bestrijdingsmiddelen op hun aardappelen, groente en fruit die verder gaan dan de wettelijke normen. Dit heeft geleid tot vooruitgang in het verminderen van de hoeveelheid pesticiden waaraan consumenten via hun voedsel blootstaan. Helaas heeft dit niet geleid tot een vermindering van het totale pesticidengebruik. Telers kunnen door eerder te spuiten of met snel afbrekende middelen te spuiten de residuoerschrijdingen terugdringen, terwijl de milieubelasting daarmee nauwelijks daalt. Nog steeds worden op de helft van de meetpunten in Nederland de

normen voor de waterkwaliteit overschreden en de verkoop van bestrijdingsmiddelen in Nederland schommelt al jaren rond de 11 miljoen kilo.

Geen van de winkelketens heeft doelstellingen voor de reductie van het gebruik van pesticiden in de teelt van hun producten. Ze hebben wel doelstellingen om het aantal overschrijdingen van de wettelijke eisen voor residuen van bestrijdingsmiddelen te reduceren, maar die hebben slechts een beperkte relatie met het totale gebruik en de vervuiling van bodem en water tijdens de teelt. Albert Heijn zegt een compleet inzicht te hebben in het gebruik van bestrijdingsmiddelen per individuele teler, maar verbindt daar geen doelstellingen aan voor het verminderen van het middelengebruik.

Geen van de bedrijven maakt residumetingen openbaar. Ze houden deze informatie voor zichzelf. In andere landen zijn er supermarkten die hun residumetingen wél openbaar maken⁵.

1 Oosthoek, S., 2013. Nature news: Pesticides spark broad biodiversity loss. Agricultural chemicals affect invertebrates in streams and soil, even at 'safe' levels. <http://www.nature.com/news/pesticides-spark-broad-biodiversity-loss-1.13214> en Geiger, F., et al, 2010. Persistent negative effects of pesticides on biodiversity and biological control potential on European farmland. Basic and Applied Ecology 11 (2010) 97-105.
2 Wereld Natuur Fonds, 2015. Living Planet Report: Natuur in Nederland. ISBN 978-90-74595-23-0. http://www.toek.wzw.tum.de/fileadmin/1_Datein/PDF_Publikationen/2010-07.pdf
3 <https://www.rabobankcijfersentrends.nl/index.cfm?action=branche&branche=Supermarkten>
4 <http://www.distrifood.nl/service/marktaandelen>
5 zie hier enkele voorbeelden:
UK: <http://www.co-operativefood.co.uk/food-matters/reducing-our-impacts/pesticides-and-chemicals/>
Oostenrijk: https://www.billa.at/Sortiment/Obst_und_Gemuese/PRP/PRP_Search/dd_bi_channelpage.aspx?folderId=181842

ALBERT HEIJN (AH)

Marktaandeel: 35 procent
Aantal filialen: 944
Onderdeel van: Ahold

HEEFT AH EEN ZWARTE LIJST PESTICIDEN?

Antwoord: “Voor bloemen en planten hanteren we het MPS-A niveau. Hierin is een beperkende lijst opgenomen. Voor AGF hanteren we het zogenaamde AH-Protocol als add-on bij GlobalG.A.P. Dit protocol ziet toe op een strikte handhaving van residuniveaus door middel van pro-actief pesticidenmanagement”.

“Binnen de regels van het protocol wordt actief gestuurd op 50% van de MRL of ARfD van pesticiden op een product. Door het sturen en een evaluatie van de risico's voortgaand aan het groeiseizoen wordt pro-actief gestuurd op een verminderde inzet van pesticiden in alle teelten.”

Aangezien deze lijsten nauwelijks verder gaan dan de wettelijke vereisten, scoren we dit met rood.

IS AH BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

AH is betrokken bij Schoon Water, een project in Brabant en Zeeland met als doel vermindering van watervervuiling door pesticiden, met betrokkenheid van de provincies, waterschappen, ZLTO, Duinboeren en Brabant Water. Alle Nederlandse prei, sperziebonen en aardbeientelers van Albert Heijn zijn via hun intermediair Bakker Barendrecht verbonden aan dit project (ongeveer 45 telers). AH draagt hierin via Bakker Barendrecht financieel aan bij, maar het is onduidelijk hoeveel en in hoeverre telers betaald worden voor de meerkosten die ze moeten maken voor dit project. Vrijwel alle sperziebonentelers van AH zijn betrokken bij het initiatief Veldleeuwrik. Hierbij worden van individuele telers duurzaamheidsdoelstellingen geformuleerd en duurzaamheidsprestaties gemonitord.

Daarnaast heeft AH projecten rond druppelirrigatie in prei en teelt op water van sla en kruiden.

AH is ook betrokken bij The Sustainability Consortium, een internationaal samenwerkingsproject voor verduurzaming. Tot de leden van TSC behoren een aantal retailers en voedselverwerkende industrieën en ook Monsanto, Bayer, BASF en Syngenta. Concrete doelen en resultaten blijven onduidelijk. Daarom scoren we dit met oranje.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Eind 2015 bevatte het assortiment van AH 1460 biologische producten. AH heeft een winkeltje in Utrecht van 30m² die uitsluitend 100% biologische producten aanbiedt. Binnen Aardappels, Groenten en Fruit vertegenwoordigt biologisch een omzetaandeel van 5,5 procent. Dit scoren we met oranje.

JUMBO & C1000

Marktaandeel: 18,5 procent
Aantal filialen: 581
Onderdeel van: Jumbo

HANTEERT JUMBO EEN ZWARTE LIJST VOOR PESTICIDEN?

Antwoord: *“Deels, wij hanteren de WHO lijst 1a en 1b. Monitoring hierop vindt plaats op het eindproduct. Als deze stoffen worden aangetoond, wordt dat beschouwd als een zware overtreding, ongeacht het gehalte wat aange- toond wordt. Door de lage detectiegrenzen is gebruik van deze stoffen in de teelten niet erg waarschijnlijk.”* De WHO lijst 1a en 1b bevat een vijftal middelen die toegestaan zijn in Nederland en acht pesticiden die toegestaan zijn in de EU. Daarom scoren we dit met oranje, aangezien dit iets verder gaat dan de wettelijke vereisten.

IS JUMBO BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

Jumbo werkt mee aan het project ‘Bee Deals’. Hierin werken partijen uit de voedsel- en waterketen samen om de leefomgeving van de bijen te verbeteren, door middel van inzaaien van bloemenmengsels en de aanplant van bloeiende bomen en heesters in de windkeringen. Het gaat onder meer om de provincies Brabant en Zuid-Holland, waterschappen, drinkwaterbedrijf Brabant Water, Triodos, gemeente Oss, The Greenery, Willem & Drees, Jumbo en Sodexo. Veertien telers die leveren aan Jumbo doen mee aan het project. Omdat dit voornamelijk om een laag aantal gaat, scoren we dit met oranje.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Het percentage van Jumbo’s omzet gecertificeerd biologisch ligt rond de 3 procent. Het percentage gecertificeerd biologisch AGF is ca. 4 procent. Hiermee behoort Jumbo tot de achterlopers. Dit scoren we met rood.

LIDL

Marktaandeel: 10 procent
Aantal filialen: 403
Onderdeel van: Schwarz Group

HANTEERT LIDL EEN ZWARTE LIJST VOOR PESTICIDEN?

Antwoord: *“Lidl werkt momenteel niet met een eigen lijst waar gewasbeschermingsmiddelen als positief of negatief op staan genoteerd. Lidl zet in op het minder gebruik van middelen door een goede naleving van de 1/3 MRL-eis en door steeds vaker te werken met de gewasbeschermings- lijsten zoals die door de Biologische en Milieukeur standaard (zwarte lijst, beperkte lijst, lijst van toegestane middelen) worden gehanteerd.”* Maar Lidl geeft geen inzicht over de hoogte van de omzet biologisch noch over de omzet gecertificeerd Milieukeur, dus dit statement blijft vaag. Hiermee scoort Lidl rood.

IS LIDL BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

De leveranciers van Lidl zijn betrokken bij een aantal pilots om het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen te reduceren. Voorbeelden van deze pilots zijn ‘sla op water’ en ‘reductie fipronil in uienteelt’. Lidl vraagt haar leveranciers om de meest recente / belangrijke pilots en best practices te presenteren en met elkaar te delen. Hiermee scoort Lidl oranje op dit criterium.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Lidl stelt: *“Momenteel voldoet 30% van deze producten aan de Biologische dan wel de Milieukeur standaard. Komend half jaar zal dit aandeel groente en fruit-producten met keurmerk nog eens verder oplopen tot 40%.”* Lidl geeft echter geen antwoord op de vraag hoeveel van de omzet gecertificeerd Milieukeur betreft en hoeveel van de omzet gecertificeerd biologisch. Een percentage van de producten kan een heel ander cijfer opleveren dan een percentage van de omzet. Zolang de producten niet gecertificeerd zijn, mag Lidl niet stellen dat zij voldoen aan de Milieukeur stan- daard. Hiermee behoort Lidl tot de oranje categorie.

ALDI

Marktaandeel: 7 procent
Aantal filialen: 497
Onderdeel van: Aldi Nord

HANTEERT ALDI EEN ZWARTE LIJST VOOR PESTICIDEN?

Aldi Nord en Aldi Süd in Duitsland hebben het spuiten van acht pesticiden, die mogelijk bijensterfte veroorzaken, uitgesloten voor Duitse telers. Aldi in Nederland bekijkt of Aldi zich bij dit beleid wil aansluiten (voor de Nederlandse teelt). Dit besluit is nog niet gevallen, dus vooralsnog hanteert Aldi NL geen zwarte lijst en daarmee scoort het rood in deze ranking.

IS ALDI BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

Aldi stelt dat haar leveranciers betrokken zijn bij een project om met 3 telerverenigingen om te schakelen van conventioneel naar biologisch. Deze 3 verenigingen vertegenwoordigen ruim 50% van het totale areaal aan glasgroente in NL. Ook noemt Aldi een project om de biotoop rondom boomgaarden te verbeteren (bijenhôtels, bloemstroken en houtwallen). Ook noemt Aldi Food Chain Projecten (FCP), dit zijn projecten die worden opgezet met alle partners in de keten (gewasbeschermingsleveranciers, teeltadviseurs, telers, afzetbedrijven en retailers) met als doel de gewasbeschermingsmiddelen te verduurzamen. Maar Aldi geeft niet aan of zij financiële steun aan verleent aan deze projecten en om hoeveel leveranciers het gaat. Dit scoren we met oranje.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Aldi had in 2015 een aandeel van 1,95 procent biologisch binnen de totale omzet aan AGF. Er zit een stijgende lijn in: het aandeel in 2014 was nog 0,41 procent. In het vierde kwartaal van 2015 was dit opgelopen tot 2,94 procent. Maar hiermee behoort Aldi nog steeds tot de achterlopers, daarom scoren we dit rood.

PLUS

Marktaandeel: 6 procent
Aantal filialen: 262
Onderdeel van: De Sperwer U.A., Plus Holding B.V.

HANTEERT PLUS EEN ZWARTE LIJST VOOR PESTICIDEN?

Plus hanteert een zwarte lijst van twaalf actieve stoffen waarvan geen residu mag worden aangetroffen op aard-appelen, groente en fruit. Op deze lijst staan onder andere drie van de tien stoffen die door Greenpeace zijn aange-merkt als hoogste prioriteit wat betreft schadelijkheid voor bijen (imidacloprid, chloorpyrifos en deltamethrin). Hiermee gaat Plus verder dan de wettelijke vereisten en scoort daarmee oranje.

IS PLUS BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

Plus heeft een assortiment van zo'n 200 streekproducten onder de naam GIJS, dit is "een uniek assortiment van smaakvolle producten bereid door gepassioneerde boeren, bakkers en slaggers." Vaak gaat het om producenten die duurzamer zijn dan gangbaar, daarom scoren we dit met oranje.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Het biologische assortiment van PLUS telt ruim 800 producten. Op een omzet van 2,2 miljard euro gaat ruim 30 miljoen om in biologische producten, dat komt neer op 1,38 procent. In 2015 is het omzetaandeel voor totaal biologisch met 6 procent gestegen. Voor 2016 staat de doelstelling op 8 procent groei. Biologische producten vormen 3,2 procent van de AGF-omzet. Daarmee behoort Plus vooralsnog tot de achterlopers.

SUPERUNIE

Superunie is de gezamenlijke inkooporganisatie van zo'n dertien supermarktformules. In dit onderzoek is gekeken naar Coop, Deen, Dirk van den Broek, Dekamarkt, Hoogvliet, Jan Linders, Poiesz en Vomar. Deze ketens gaven identieke antwoorden op de enquêtevragen en worden daarom gezamenlijk beoordeeld. Uitzondering hierop is Plus. Hoewel Plus ook bij Superunie is aangesloten, onderscheidt de keten zich positief ten opzichte van de andere Superunieleden, en is daarom apart beoordeeld.

Marktaandeel: De bij Superunie aangesloten supermarkten hebben een gezamenlijk marktaandeel van 29 procent. De door ons onderzochte Superunieleden (In totaal acht, exclusief Plus) hebben een gezamenlijk marktaandeel van ongeveer 14 procent.

Aantal filialen: De bij Superunie aangesloten supermarkten hebben samen zo'n 1400 filialen. De door ons onderzochte Superunieleden hebben samen 772 filialen.

HANTEREN DE SUPERUNIE SUPERMARKTEN EEN ZWARTE LIJST VOOR PESTICIDEN?

Nee, met uitzondering van Plus hebben de Superunie-leden geen bovenwettelijke zwarte lijst voor pesticidengebruik in de teelt van hun AGF-assortiment. In de antwoorden zeggen de supermarkten wel een zwarte lijst te hanteren, de zogeheten 'Dirty Dozen'. Uit de bijlages bij de vragenlijsten blijkt het echter te gaan om de stoffen die verboden zijn onder het *Verdrag van Stockholm inzake persistente organische verontreinigende stoffen*. Nederland heeft dit verdrag al in 2001 ondertekend. Het gaat in dit geval dus om wettelijk verboden stoffen en niet om een extra duurzaamheidsinspanning van de supermarkten. Overigens waren de in het verdrag genoemde pesticiden ten tijde van de ondertekening al niet meer toegelaten in Nederland, de meeste al vele jaren niet.

IS SUPERUNIE BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

De Superunie-leden zijn niet betrokken bij projecten voor het verduurzamen van de landbouw en scoren dus rood op dit onderdeel.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Op Deen en Jan Linders na hebben de Superunie-leden geen informatie gegeven over het aandeel van biologische en Milieukeur producten in hun omzet van aardappelen, groenten en fruit. Bij Deen is 2,4 procent van de omzet in aardappel-groente-fruit afkomstig van biologische of Milieukeur-producten en bij Jan Linders 2 procent van de totale omzet. De andere zes Superunie-leden geven geen inzage in deze cijfers. Op basis hiervan scoren de Superunie supers rood in deze categorie.

ESTAFETTE

Aantal filialen: 18
Onderdeel van: Estafette Odin BV

HANTEERT ESTAFETTE EEN ZWARTE LIJST PESTICIDEN?

Ja, de Estafette hanteert de SKAL-normering voor volledig biologische producten en het Demeter-keurmerk voor de biologisch-dynamische producten.

IS ESTAFETTE BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

Estafette is bij meerdere projecten betrokken. Estafette heeft een eigen imkerij die op biodynamische wijze bijenvolken op tien biologische boerderijen onderhoudt en Estafette heeft haar eigen "proeftuinen" waarin in samenwerking met o.a. het Louis Bolk instituut onderzoek gedaan wordt naar zaadvaste rassen voor de biologische teelt. Ze zijn ook bij andere projecten van het Louis Bolk instituut betrokken (o.a. "Bij, Boer en Burger"). Onder het kopje Estafette Academie, werkt de Estafette samen met de opleidingsinstituten Warmonderhof en Kraaybeekerhof Academie met als missie het opleiden en enthousiasmeren van mensen die biologische en biologisch dynamische landbouw, (natuur)voeding en handel en zorg als werkveld kiezen.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Het assortiment bij Estafette bevat meer dan 95 procent biologische producten.

DE NATUURWINKEL

Aantal filialen: 28
Onderdeel van: Natudis Nederland B.V., onderdeel van Vroegop Ruhe & Co

HANTEERT DE NATUURWINKEL EEN ZWARTE LIJST PESTICIDEN?

De Natuurwinkel sluit zich aan bij de regelgeving van SKAL voor haar biologische producten en Demeter voor haar biologisch-dynamische producten.

IS DE NATUURWINKEL BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

Leveranciers van de Natuurwinkel zijn betrokken bij de campagne "Red de rijke weide" van de Vogelbescherming en bij het project "De Grootste Zaadbank" van Bionext. De Natuurwinkel is mede-initiator en lid van Biokap (monitoring residuen in keten).

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Meer dan 63 procent van het assortiment is biologisch of biologisch-dynamisch.

EKOPLAZA

Aantal filialen: 72
Onderdeel van: UDEA BV.

HANTEERT EKOPLAZA EEN ZWARTE LIJST PESTICIDEN?

De levensmiddelen van Ekoplaza zijn gecontroleerd biologisch volgens de biologische-wetgeving (EKO-keurmerk, gecontroleerd door SKAL). Voor biodynamische producten houdt Ekoplaza het Demeter-keurmerk aan.

IS EKOPLAZA BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

Ekoplaza is mede-initiator en lid van Biokap (monitoring residuen in keten). Ekoplaza organiseert jaarlijks een telersdag.

OMZETAANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

99,9 procent van de producten zijn biologisch, en een deel daarvan is ook biologisch-dynamisch (Demeter-keurmerk).

MARQT

Aantal filialen: 15
Onderdeel van: Marqt B.V.

HANTEERT MARQT EEN ZWARTE LIJST PESTICIDEN?

Ja, want 87 procent van de AGF producten zijn biologisch of stichting Milieukeur.

IS MARQT BETROKKEN BIJ PILOTPROJECTEN?

Marqt ondersteunt boeren die innovatief duurzaam bezig zijn, zoals o.a. telers die investeren in bloemenstroken om de boomgaarden, een vast bijenvolk en bezig zijn met het aantrekken van andere nuttige insecten. Marqt ondersteunt duurzame pilots door Milieukeur te verlangen van telers.

AANDEEL BIOLOGISCH EN MILIEUKEUR

Biologische producten: 54 procent van de omzet in AGF.
Milieukeur producten: 33 procent van de omzet in AGF.

GREENPEACE

Greenpeace is een internationale milieuorganisatie die door onderzoek, overleg en actie werkt aan een duurzaam evenwicht tussen mens en milieu.

© 2016 - Stichting Greenpeace Nederland

Postbus 3946

1001 AS Amsterdam

0800 422 33 44

info@greenpeace.nl

www.greenpeace.nl